

ประวัติความเป็นมา:

หวานจ็อกถูกนำเข้ามาในเมืองไทย โดยทหารผ่านศึกสมัยสงครามเวียดนาม มีการปลูกขาย ราคาสูงมากในระยะแรก แต่เนื่องจากปลูกได้ไม่ยาก ขึ้นง่าย ปัจจุบันจึงมีการปลูกกันทั่วไป ราคาไม่แพง ต้นหวานจ็อกได้ถูกนำเข้ามาในประเทศไทยกว่า 20 ปีที่แล้ว เส้นทางของหวานจ็อกที่เริ่มเข้ามาแพร่หลายในบ้านเรา เริ่มจากพื้นที่ในแถบภาคอีสาน ตั้งแต่บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ สุรินทร์ เป็นต้นไป

ลักษณะทั่วไป:

หวานจ็อกเป็นไม้พุ่มเตี้ยสูงไม่เกิน 3 เมตร เป็นพันธุ์ไม้ใบ ใบอ่อนมีสีเขียว ปลายใบแหลม ออกตามโคนง่ามใบด้านบนของใบมีสีเขียวเป็นมันเงา ส่วนล่างของใบจะหยาบ มีใบมาก เมื่อเด็ดยอดอ่อนจะแตกกิ่งสาขาตามโคนก้านใบเป็นทรงพุ่ม แตกกิ่งก้านสาขามาก

การใช้ประโยชน์:

ประโยชน์สำคัญของหวานจ็อกจะอยู่ที่ใบ ซึ่งเป็นส่วนที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์กันอย่างแพร่หลาย ในแง่ของการรักษาโรค โดยการเคี้ยวใบสดๆ (ปริมาณขึ้นอยู่กับอาการของโรคที่ต้องการรักษา) ก่อนทานอาหารวันละ 4 -7 ใบ เนื่องจากใบของหวานจ็อกนั้นไม่มีรสขาคจึงทำให้ทานสดได้ง่าย ทั้งสรรพคุณในแง่ของการรักษาโรคก็มีมากมาย จากการที่ได้มีผู้ทดลองทานใบหวานจ็อกแล้วได้ผลลัพธ์ในการรักษาโรคต่างๆ (โรคที่ทางการแพทย์แผนปัจจุบัน วินิจฉัยแล้วว่าไม่น่าจะรักษาหายได้)แล้วทำให้ทุเลาหรือหายขาด จนถึงขั้นที่มีผู้ใช้ใบหวานจ็อกรักษาแล้วหาย ออกมาให้สัมภาษณ์และเขียนหนังสืออ้างอิงถึงพืชสมุนไพรชนิดนี้กันอย่างแพร่หลาย และมีข้อบ่งชี้หรือจำนวนใบที่ใช้ในทานรักษาโรคไว้ดังนี้

สรรพคุณของสมุนไพร : (จากเอกสาร ฮานอย 2-9-1995 ถ่ายทอดจากต้นฉบับจริง)

1. รักษาคนสูงอายุ ปวดเมื่อยตามร่างกาย ทำงานหนัก เกิดประสาทหลอน
2. รักษาเป็นไข้หวัด ความดันโลหิตสูง ท้องไส้ไม่ปกติ
3. รักษาอาการมีบาดแผล เคล็ด ขัดยอก กระดูกหัก
4. รักษาอาการทางเดินอาหารไม่ปกติ
5. รักษาอาการโรคกระเพาะอาหาร โรคเลือดออกในลำไส้ เกี่ยวกับกระเพาะปัสสาวะ
6. รักษาอาการคอพอก ตับอักเสบ
7. รักษาอาการไตอักเสบ ปัสสาวะเป็นเลือด ปัสสาวะขุ่นข้น
8. รักษาอาการโรคมะเร็งปอดมีอาการปวดต่างๆ โดยไม่ทราบสาเหตุ ให้รับประทานต่อไป 100-200 ใบ อาการจะหายขาด
9. รักษาโรคตาทุกชนิด เช่น ตาแดง ตาต้อ ตาห้อเลือด
10. รักษาอาการมดลูกหย่อนของหญิงคลอดบุตรใหม่ได้ผลดี ช่วยให้มดลูกเข้าอู่
11. รักษาโรคความดันโลหิตสูง ความดันโลหิตต่ำ โรคประสาทอ่อนๆ (เพื่อเป็นการสนับสนุนเหตุผลโรคความดันโลหิตสูง ซึ่งผู้เขียนก็เป็น จึงกินเข้าไปครั้งละ 5 ใบ เข้า-เย็น 1 วันอาการ หน้ามืดหน้าไหวหายไป รู้สึกสบาย เบาสบาย)
12. สามารถใช้กับสัตว์ได้ จากเอกสารระบุว่าใช้กับไก่ชนหลังจากชนไก่แล้ว ต้องการให้ไก่ฟื้นจากอาการบาดเจ็บ ให้ไก่กินใบของต้นสมุนไพรฮานอวก จะฟื้นตัวได้เร็ว

รายละเอียดในการใช้รักษาแต่ละโรค:

1. โรคกระเพาะอาหารเป็นแผล รับประทานครั้งละไม่เกิน 7 ใบ วันละ 2 ครั้ง รับประทานติดต่อกันไปจนครบ 50 ใบ
2. โรคเลือดออกในลำไส้ รับประทานใบสด 7-13 ใบ หรือคั้นเอาน้ำ วันละ 2 เวลา
3. โรคเกี่ยวกับลำไส้ใหญ่เป็นบิด รับประทานครั้งละไม่เกิน 7 ใบ วันละ 2 ครั้งรับประทานติดต่อกันไปประมาณ 100 ใบ
4. โรคตับอักเสบ คอพอก รับประทานครั้งละ 7 ใบ วันละ 3 ครั้ง ติดต่อกันไปจนครบ 150 ใบ

5. โรคไตอักเสบ ปวดเป็นประจำรับประทานครั้งละ 3-4 ใบ วันละ 3 ครั้ง ทานจนครบ 30 ใบ
6. อาการท้องไส้ไม่ปกติ รับประทาน 7-14 ใบ 2 ครั้ง หาย
7. ปวดเมื่อยตามร่างกาย รับประทาน 7-14 ใบ 2 ครั้ง หาย
8. อาการปัสสาวะแสบ ปัสสาวะเป็นเลือด รับประทาน 14-21 ใบ คั้นเอาน้ำขุ่นๆ รับประทาน
9. โรคตาแดง รับประทาน 7 ใบ และบด 3 ใบ ปิดที่ตา เวลานอน 1 คืน จะหาย
10. โรคความดันสูงจะลดทันทีเมื่อรับประทาน 5-9 ใบ
11. แก้โรคเบาหวาน ผู้ชายรับประทานวันละ 7 ใบ ผู้หญิงวันละ 9 ใบ ภายใน 90 วัน หาย
12. ใช้กับสัตว์ เช่น ไก่เหงา เป็นอหิวาห์ หรือนิวคาสเซิล ให้ไก่กิน 2-3 ใบ ไก่ชนหลังจากการชนแล้วให้กิน 2-3 ใบ (น่าจะประยุกต์ใช้กับสัตว์อื่นๆได้)
13. สตรีหลังคลอด รับประทานวันละ 1 ใบ รับประทานทุกวันจะทำให้ฟื้นฟูสภาพได้เร็ว

การรับประทานหรือกินใบสมันไพร ให้กินก่อนอาหารเสมอ

การขยายพันธุ์:

การขยายพันธุ์เพียงตัดยอดหรือลำต้นเป็นข้อๆ ปักชำลงดินก็เกิดรากใหม่ประมาณ 7-10 วัน ตั้งตัวได้เร็วแล้ว ย้ายลงปลูกในกระถาง ใส่ปุ๋ยคอกและดินใบก้ามปู ชอบแดดรำไร(แสง 60%) รดน้ำทุกวันก็จะเจริญงอกงาม ไม่มีศัตรูพืช โดยเฉพาะเพลี้ยแป้งกินใบ

ข้อมูลอ้างอิงเพิ่มเติม :

ฮวานจ็อก หรือที่ คนไทยเรียกว่า พญาวานร นั้น มีชื่อวิทยาศาสตร์คือ *Pseuderanthemum palatiferum* (Nees) Radlk ฮวานจ็อก เป็นพืชที่มีถิ่นกำเนิดอยู่ในเวียดนาม ไม่ใช่พืชเมืองไทย ค้นพบในป่าทางเวียดนามเหนือ โดยในประเทศเวียดนามมีการนำ ฮวานจ็อก มาทำเป็นชาสำหรับชง

ฮวานจ็อก ถูกนำเข้ามาในเมืองไทย โดยทหารผ่านศึกสมัยสงครามเวียดนาม มีการปลูกขาย ราคาสูงมากในระยะแรก แต่เนื่องจากปลูกได้ไม่ยาก ขึ้นง่าย ปัจจุบันจึงมีการปลูกกันทั่วไป ราคาไม่แพง โดยวิธีปักชำ ตั้งตัวได้เร็ว เป็นไม้พุ่ม ขนาดเล็ก สูงประมาณ 1-3 เมตร เจริญเติบโตได้ดีในที่ร่มหรือแดดรำไร ใบเดี่ยวเรียงตรงข้าม ลำต้นเป็นรูปสี่เหลี่ยม เปลือกต้นผิวเรียบ สีเขียว ดอกเป็นช่อ สีชมพู น้ำเงินม่วงหรือเกือบดำ

ใบฮวานจ็อก: ประกอบด้วยสารอาหารเช่น โพรตีน กรดอะมิโน และเกลือแร่ เช่น แมกนีเซียม แคลเซียม เหล็กและทองแดง

องค์ประกอบทางเคมี: เป็นสารฟลาโวนอยด์ และอื่นๆอีกหลายตัว มีฤทธิ์ต้านอนุมูลอิสระ และต้านแบคทีเรีย และต้านเชื้อรา

สรรพคุณพื้นบ้าน: ใช้แก้โรคท้องเสีย ภาวะอาหารอักเสบ ลำไส้อักเสบ ไชข้ออักเสบ คออักเสบ ตกเลือด รักษาแผล ป้องกันโรคในสัตว์เลี้ยง แก้ท้องเสียในสุกรและสุนัข และอหิวาต์ในไก่และเป็ด

รายงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการทดลองในสัตว์ดังนี้คือ การรักษาอาการท้องเสียในสุกร ได้ทดลองวิจัยเทียบกับยาปฏิชีวนะเช่น ยาชนิดผสมคือ โคลิสติน ผสมกับ นอร์ฟลอกซาซินและผสมกับ เจนตาไมซิน และยา คอไตมาโซลได้ผลดีเท่ากันมีผลต่อการเจริญเติบโตของลูกสุกร โดยมีน้ำหนักตัวดี กว่ากลุ่มที่ไม่ได้ให้ โดยใช้ทดแทนการให้ยาปฏิชีวนะ

แต่ยังไม่มีรายงานทางวิทยาศาสตร์สนับสนุนการใช้ในคน และ ยังมีการศึกษาน้อย จึงควรใช้ด้วยความระมัดระวัง (ข้อมูล:รศ.ดร. พาณี ศิริสะอาด,ลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ไทยนิวส์ ฉบับวันพุธที่ 18 มิถุนายน 2551 หน้า 5)

ปรึกษาเรื่องภูมิปัญญาเพื่อสุขภาพได้ที่ ศูนย์วิจัยสมุนไพรภาคเหนือ คณะเภสัชศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ e-mail: northherb@pharmacy.cmu.ac.th โทรศัพท์ 053-944399
www.northherb.com